Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Rîșcani (Judecător: Stanislav Grosu)

Dosar nr.2a-129/24 (2-23106659-03-2a-01022024)

CURTEA DE APEL BĂLȚI

Colegiul Civil și de contencios administrativ

DECIZIE

30 aprilie 2024 mun. Bălți

Instanța compusă din:

Președintele ședinței **Adriana Garbuz**

Judecătorii: **Elena Grumeza, Andrian Ciobanu**

Grefier: **Cristina Țurcanu**

examinând, în ședință publică, apelul declarat de avocatul Grigore Postovanu, reprezentantul apelantului Postolachi Valeriu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Postolachi Valeriu împotriva lui Copacinschi Vadim cu privire la încasarea prejudiciului moral cauzat în urma contravenției,

împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia sediul Rîșcani din 16 noiembrie 2023,-

constată:

Pretențiile reclamantului:

La 24 iulie 2023 (conform ștampilei oficiului poștal aplicată pe plic), Postolachi Valeriu a înaintat cerere de chemare în judecată către Copacinschi Vadim solicitând încasarea prejudiciului moral cauzat în urma contravenției în mărime de 20000,00 lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că Copacinschi Vadim la data de 23.11.2022 potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI05 640487 a fost găsit vinovat și sancționat contravențional cu amendă în mărime de 21 u.c. echivalent a 1050 lei conform art. art. 78 alin. (1), 354 Cod Contravențional, amendă care a fost achitată integral.

Astfel conform procesului-verbal cu privire la contravenție s-a constatat cert asupra vinovăției pârâtului constatând asupra următoarelor: „La data de 19.11.2022 în jurul orelor 16.30 în s. Hăsnășenii Noi, r-n Drochia, Copacinschi Vadim în urma unui conflict l-a agresat fizic pe Postolachi Valeriu ”

Prin urmare din cauza acțiunilor ilegale ale ultimului lui Postolachi Valeriu i-a fost cauzat prejudiciu moral, estimat de reclamant la suma de 20000 lei sumă care o consideră absolut întemeiată și echitabilă/proporțională suferințelor, stresului și impactul asupra sa din cauza agresiunilor pârâtului.

Mai mult ca atât prejudiciul moral pretins îl consideră întemeiat or reclamantul a avut de suferit foarte mult de la pârât, acesta l-a agresat în loc public în stradă în fața altor consăteni ceea ce i-a creat un impact emoțional destul de puternic, aceste evenimente îi creează situații de frică și nesiguranță.

Reieșind din circumstanțele diferendului apărut între părți având în vedere că pârâtul nicidecum nu binevoiește de a ameliora asupra pagubelor cauzate reclamantului consideră necesar de a încasa de la acesta prejudiciul moral.

În drept își întemeiază acțiunea în baza art.art. 45 Cod contravențional, art.art. 796, 1998 – 2039 Cod Civil, pct. 27 al Hotărârii Plenului CSJ cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației materiale despre încasarea prejudiciului cauzat prin vătămare a integrității corporale sau altă vătămare a sănătății ori prin deces,

Poziția primei instanțe:

Prin hotărârea judecătoriei Drochia sediul Rîșcani din 16 noiembrie 2023 acțiunea înaintată de către Postolachi Valeriu s-a admis parțial, s-a încasat de la Copacinschi Vadim în beneficiul lui Postolachi Valeriu prejudiciul moral cauzat prin contravenție în mărime de 1 000,00 lei. S-a încasat de la Copacinschi Vadim taxa de stat în sumă de 150,00 lei. În rest pretențiile reclamantului s-au respins ca fiind neîntemeiate.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond la data de 23 noiembrie 2023 avocatul Grigore Postovanu, reprezentantul apelantului Postolachi Valeriu, cu respectarea termenului de declararea a apelului de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut de art. 362 alin. (1) Codul de procedură civilă, a contestat hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din data de 16.11.2023 cu apel, solicitând casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri cu admiterea integrală a pretențiilor apelantului/reclamant.

Cu respectarea termenului acordat de instanță pentru înlăturarea neajunsurilor la depunerea cererii de apel la 25 februarie 2024 a fost depusă cerere de apel motivată.

Argumentele părților:

Poziția apelantului:

În susținerea cererii de apel s-a reiterat textul hotărârii judecătorești contestate, suplimentar menționând că însăși ***** a și inițiat conflictul fapt care l-a afectat grav fiind agresat cu scândură cu un cui și lovit în regiunea capului de urma acestei lovituri este nevoit și la momentul actual să urmeze tratament și reabilitări, iar riscul ca lovitura dată să fi fost letală era foarte mare ce îi menține stările de stres și frică.

Potrivit Articolului 19 Codul civil persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel.

Esența răspunderii civile delictuale constă în existența unui prejudiciu, cauzat prin încălcarea drepturilor subiective sau a unor interese legitime ale unei persoane, condiții obiective în lipsa cărora nu se poate stabili obligația de reparare ce se naște în sarcina persoanei responsabile.

Cuvântul „prejudiciu” aparține vorbirii curente și semnifică pagubă, daună, știrbirea onoarei, a reputației, a prestigiului cuiva. În materia răspunderii civile, prin prejudiciu se înțelege rezultatul dăunător, de natură patrimonială sau nepatrimonială, al atingerilor aduse prin fapta de orice natură drepturilor persoanelor, valorilor pe care acestea le ocrotesc, rezultat care, în conformitate cu legea civilă, atrage obligația de reparare din

partea persoanei responsabile. Prejudiciul moral reprezintă o pagubă care este cauzată individului prin vătămarea unui interes personal nepatrimonial. În literatura de specialitate, nu de puține ori a fost discutată întrebarea dacă noțiunile de „prejudiciu moral" și „daună morală" sunt identice după conținut. Pentru a oferi un răspuns la această întrebare, trebuie să pornim de la originea noțiunilor menționate. Astfel spus, în dreptul roman, termenul damnum (daună) nu reprezenta nici o semnificație juridică, ci mai curând un antonim al noțiunii de „câștig". În contrast, legislația română utiliza noțiunea de prejudicium (prejudiciu) pentru a desemna paguba suferită de individ ca urmare a cauzării daunei. În acest sens, prejudiciul este o consecință patrimonială sau extrapatrimonială survenită în urma cauzării daunei.

Drept exemplu poate servi Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr. 9 din 09.10.2006 „Cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a legislației ce reglementează repararea prejudiciului moral". În pct. 1 al hotărârii menționate este stipulat: „Luând în considerație faptul că compensarea prejudiciului nepatrimonial (denumit și daună morală), utilizarea în calitate de sinonime a noțiunilor „daună" și „prejudiciu" poate fi justificată din considerații de simplificare a limbajului juridic, luând în considerare axioma potrivit căreia existența prejudiciului este întotdeauna condiționată de existența daunei. Altfel spus, nu poate exista prejudiciu fără a exista o daună.

Concluzia finală la care a ajuns în privința identității noțiunilor de „daună" și „prejudiciu" rezidă în faptul că acești termeni, fiind apropiați, reprezintă totuși un conținut distinct.

Aprecierea prejudiciului moral nu se rezuma la determinarea „prețului" suferinței fizice și psihice care sunt inestimabile, ci înseamnă aprecierea multilaterală a tuturor consecințelor negative ale prejudiciului și a implicației acestuia pe toate planurile vieții sociale ale persoanei vătămate.

Trebuie să se aprecieze ce a pierdut persoana vătămată pe plan fizic, psihic, social, profesional și familial din ceea ce ar însemna o viață normală, liniștită și fericită pentru aceasta în momentul respectiv, dar și în viitor în societatea respectivă.

Din art. 34 din Convenția Europeană deduce subiecții reparării prejudiciului moral: persoana fizică, organizația neguvernamentală sau grupul de particulari, în calitate de subiect pasiv care urmează să beneficieze de satisfacția echitabilă și Statul, în calitate de subiect activ care în toate cazurile urmează să ia măsurile necesare pentru ca victima să beneficieze de satisfacția echitabilă. Doar în situația în care Curtea acordă victimei o satisfacție echitabilă în formă de recunoaștere a încălcării, Statul este scutit de oarecare obligații active, cu excepția întreprinderii măsurilor necesare pentru a evita cauzarea repetată a prejudiciului pentru viitor. Este sarcina reclamantului de a proba existența prejudiciului moral rezultat din încălcarea de către Stat a Convenției Europene și a Protocoalelor acesteia.

Consideră că cu cât victima încălcării va aduce mai multe dovezi ale prejudiciului său moral, cu atât Curtea Europeană va avea posibilitatea de a acorda un echivalent mai corespunzător suferinței morale cauzate. Modalitățile de exprimare a prejudiciului moral

constituie efectele concrete (consecințele) pe care dauna le produce asupra victimei.

De la bun început merită de menționat faptul că jurisprudența Curții Europene nu relevă o enumerare exhaustivă a modalităților de exprimare a prejudiciului moral. În pofida faptului că unele dintre acestea sunt menționate mai frecvent în hotărârile Curții, aceasta, în lumina caracterului evolutiv al Convenției, își rezervă expres dreptul de a completa lista în dependență de circumstanțele concrete ale fiecărei cauze examinate.

Din prevederile legale menționate rezultă că, pentru angajarea răspunderii civile delictuale se cer întrunite cumulativ câteva condiții și anume:

1) existența unui prejudiciu;

2) existența unei fapte ilicite.

3) existența unui raport de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu.

4) existența vinovăției (vinei) celui ce a cauzat prejudiciul, constând în intenția, neglijența sau imprudența cu care a acționat.

În afara existenței unei fapte ilicite, pentru a putea angaja răspunderea delictuală pentru fapta proprie, așa cum este reglementată în Codul civil, mai este necesară și producerea unei pagube victimei. Esența răspunderii civile delictuale constă în existența unui prejudiciu, cauzat prin încălcarea drepturilor subiective sau a unor interese legitime ale unei persoane, condiții obiective în lipsa cărora nu se poate stabili obligația de reparare ce se naște în sarcina persoanei responsabile. Codul civil, reglementează obligația generală a oricărei persoane de a nu vătăma sau prejudicia o altă persoană, se dispune că orice atingere adusă drepturilor sau intereselor legitime ale altor persoane atrage, pentru cel vinovat, răspunderea pentru toate prejudiciile cauzate, fiind obligat la repararea integrală acestora. Prejudiciul, paguba, nu reprezintă altceva decât acele „efecte negative patrimoniale și morale pe care le încearcă o persoană ca urmare, fie a conduitei ilicite a altei persoane, fie a unei fapte omenești, a unui animal, a unui lucru sau a unui eveniment care înlătură răspunderea delictuală.

În conformitate cu noile modificări ale Codului Civil, prejudiciul a fost definit ca reprezentând „rezultatele dăunătoare, de natură patrimonială sau morală, consecințe ale încălcării sau vătămării drepturilor și intereselor legitime ale unei persoane”. Prejudiciul a mai fost definit, în doctrină, ca fiind un „element esențial al răspunderii delictuale” și care „constă în rezultatul, în efectul negativ suferit de o anumită persoană, ca urmare a faptei ilicite săvârșită de o altă persoană, ori ca urmare a acțiunii unui animal sau lucru aflat sub paza juridică a altei persoane”. În literatura de specialitate s-a formulat ideea potrivit căreia „prejudiciul este cel mai important element al răspunderii civile”, „piatra unghiulară a întregii construcții juridice”, fiind o condiție esențială și necesară a acesteia, „prejudiciul este nu numai condiția răspunderii reparatorii, ci și măsura ei, în sensul că ea se angajează doar în limita prejudiciului injust cauzat”. De reținut că termenii de prejudiciu, pagubă și daună sunt sinonimi, un astfel de sens regăsindu-se atât în literatura de specialitate, cât și în practica judiciară. Constituie prejudiciu, în sensul celor de mai sus, distrugerea sau degradarea unui bun, vătămarea integrității corporale sau a sănătății unei persoane; simple interese de fapt care nu sunt recunoscute de legiuitor ca fiind drepturi subiective civile, etc. Demn de reținut este contribuția adusă de practica

judiciară, în sensul obligării autorului prejudiciului de a plăti despăgubiri, chiar și în unele situații în care pierderea suferită era consacrată încălcării unui simplu interes, care nu alcătuia un drept subiectiv. Pentru a se putea repara prejudiciul cauzat victimei, acesta trebuie să îndeplinească următoarele condiții: să fie cert, să nu fi fost reparat încă, să fie direct, să fie personal și să rezulte din încălcarea sau atingerea unui interes legitim. În situația în care, condițiile necesare existenței prejudiciului sunt îndeplinite, se poate trece la măsurile ce se pot lua în vederea reparării prejudiciului. Repararea prejudiciului „constă în repunerea celui păgubit în situația patrimonială anterioară păgubirii și reîntregirea patrimoniului acestuia, astfel încât elementele sale active să atingă valoarea pe care ar fi avut- o dacă fapta ilicită nu ar fi fost săvârșită".

În cazul în care părțile s-au înțeles cu privire la modalitățile reparării prejudiciului, instanța nu va mai putea fi sesizată printr-o acțiune, care să aibă ca obiect stabilirea cuantumului despăgubirilor și modalitatea de reparare a pagubei. În situația contrară în care, părțile nu s-au învoit cu privire la repararea prejudiciului, victima are la dispoziție o acțiune în justiție pentru despăgubiri. La baza soluționării unei astfel de acțiuni, stau următoarele principii: - principiul reparării integrale a prejudiciului cauzat; - principiul reparării în natură a prejudiciului; - principiul reparării prejudiciului nepatrimonial; - principiul reparării prejudiciului constând în pierderea unei șanse; - principiul reparării prejudiciului previzibil;

Conform legislației Republicii Moldova, poate cere repararea prejudiciului moral cauzat printr-o infracțiune orice persoană fizică sau juridică căreia, prin infracțiune, i-au fost aduse daune morale, fizice sau materiale. (art. 58 Codul de procedură penală).

Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a legislației ce reglementează repararea prejudiciului moral menționează că, este în drept să depună cerere în instanța de judecată referitor la repararea prejudiciului moral nu numai persoana fizică, dar și persoana juridică. Persoana juridică, însă, poate depune cerere privind repararea prejudiciului doar în cazurile expres stabilite de lege, și anume în una din situațiile în care ea se consideră lezată prin:

- afirmațiile neadevărate făcute în presă;
- vătămată în drepturile sale, recunoscute de lege, printr-un act administrativ;
- refuzul nejustificat de a i se rezolva cererea referitoare la un drept recunoscut de lege.

Persoana juridică deține bunuri nepatrimoniale, cum este dreptul la nume, reputația profesională, care de rând cu drepturile patrimoniale, pot fi lezate prin acțiunile ilicite ale terțelor persoane și respectiv pentru încălcarea acestor drepturi ea poate solicita repararea prejudiciului moral suferit ca urmare a unei infracțiuni. Însă, nu putem vorbi de repararea prejudiciului înainte de satisfacerea anumitor condiții prevăzute de legea procesual penală și anume constituirea victimei în calitate de parte vătămată și parte civilă.

Mărimea concretă a prejudiciului cauzat se determină luîndu-se în considerare:

- gravitatea infracțiunii de a cărei săvârșire a fost învinuită persoana respectivă;
- caracterul și gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală și la

examinarea cauzei penale în instanța de judecată;

- rezonanța pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea persoanei;
- durata urmăririi penale, precum și durata examinării cauzei penale în instanța de judecată;
- natura dreptului personal lezat și locul lui în sistemul de valori al persoanei;
- suferințele fizice, caracterul și gradul suferințelor psihice;
- măsura în care compensația bănească poate atenua suferințele fizice și psihice cauzate;
- durata aflării nelegitime a persoanei în detenție.

Instanța de judecată va determina mărimea compensației și în baza criteriilor specificate la art. 219 Codul de procedură penală. În toate cazurile, instanța de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral.

Prin urmare cu trimitere la cele vizate mai sus consideră că în cadrul cercetărilor judecătorești nu s-a ținut cont de faptul că de fapt intimatul a fost inițiatorul conflictului și l -a atacat pe apelant de față cu fii săi și vecinii, fiind agresat pe teritoriul gospodăriei sale.

Declarațiile părților în ședința de judecată:

În ședința de judecată apelantul Postolachi Valeriu și reprezentantul acestuia avocatul Grigore Postovanu nu s-au prezentat, dar prin cererea din 30 aprilie 2024 s-a solicitat examinarea în lipsă din motiv că avocatul este antrenat în alte cauze la Judecătoria Drochia sediul central.

Intimatul Copacinschi Vadim în ședința de judecată nu s-a prezentat, dar prin cererea din 19 aprilie 2024 a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa.

Reieșind din prevederile art. 379 alin. (1) Codul de procedură civilă, neprezentarea în ședința de judecată a apelantului sau intimatului, a reprezentanților acestora, precum și a unui alt participant la proces, citat legal despre locul, data și ora ședinței, nu împiedică judecarea apelului. Instanța însă este în drept să amâne ședința dacă va constata că neprezentarea este motivată.

În circumstanțele expuse, instanța de apel constatând că procedura de citare legală a fost respectată, a dispus examinarea cauzei în lipsa părților ce nu s-au prezentat.

Aprecierea instanței de apel:

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul civil consideră că hotărârea primei instanțe urmează a fi menținută din următoarele motive:

Potrivit prevederilor art. 385 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărîrea primei instanțe.

În ședința de judecată s-a constatat cu certitudine că la 24 iulie 2023 Postolachi Valeriu a înaintat cerere de chemare în judecată către Copacinschi Vadim solicitând încasarea prejudiciului moral cauzat în urma contravenției în mărime de 20000,00 lei. /f.d.4-6/

Prin hotărârea judecătoriei Drochia sediul Rîșcani din 16 noiembrie 2023 acțiunea înaintată de către Postolachi Valeriu s-a admis parțial, s-a încasat de la Copacinschi

Vadim în beneficiul lui Postolachi Valeriu prejudiciul moral cauzat prin contravenție în mărime de 1000, 00 lei. S-a încasat de la Copacinschi Vadim taxa de stat în sumă de 150, 00 lei. În rest pretențiile reclamantului s-au respins ca fiind neîntemeiate. /f.d.44, 55-58/

Exprimându-și dezacordul cu soluția instanței de fond la 23 noiembrie 2023 avocatul Grigore Postovanu, reprezentantul apelantului Postolachi Valeriu, a contestat hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din data de 16.11.2023 cu apel, solicitând casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri cu admiterea integrală a pretențiilor apelantului/reclamant./f.d.51-52/ Cu respectarea termenului acordat de instanță pentru înlăturarea neajunsurilor la depunerea cererii de apel, la 25 februarie 2024 a fost depusă cerere de apel motivată./f.d.70-76/

Pentru a se expune asupra legalității și temeiniciei hotărârii contestate Colegiul civil reține următoarele circumstanțe de drept și de fapt:

În conformitate cu prevederile art. 239 Cod de procedură civilă, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Totodată, potrivit art. 130 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărîre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele. Proba este declarată ca fiind veridică dacă instanța constată prin cercetare și comparare cu alte probe că datele pe care le conține corespund realității.

Conform art. 373 Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepția cazurilor când consimte și când hotărârea este atacată și de alți participanți la proces.

Materialele cauzei atestă că potrivit încheierii privind rezultatele examinării sesizării lui Postolachi Valeriu înregistrată în Registrul de evidență a sesizărilor despre infracțiuni și incidente al IP Drochia cu nr.20221204837 din 19.11.2022, *Organul de constatare al Inspectoratului de poliție Drochia, în persoana agent superior Vitalie Podorojnîi, subofițer superior de sector al Sectorului de poliție nr. 2 „Pelinia" al IP Drochia, a constatat că: La data de 19.11.2022, în Registrul de evidență a sesizărilor despre infracțiuni și incidente al IP Drochia, a fost înregistrată sesizarea Domnului Postolachi Valeriu care a comunicat că a fost agresată fizic în stradă de către Copacinschi Vadim. Urmare a acțiunilor întreprinse, din declarațiile părții vătămate, s-a stabilit că la data de 19.11.2022, se afla la domiciliu. In jurul orelor 14:30, a dorit să viziteze copilul minor **********, care îl are împreună cu ***** conform graficului de întrevedere a copilului, unde ultima nu se afla la domiciliu. In jurul orelor 16:00, Postolachi Valeriu a observat că concubina ***** a venit la domiciliu unde în timpul dat a ieșit în stradă a scos telefonul mobil pentru a face o poză lui ***** pentru a confirma la ce oră a ajuns la domiciliu. în timpul dat se afla și *****, *****i *****, ulterior ultima observînd acțiunile lui Postolachi Valeriu i-a comunicat să înceteze, la care ultimul a refuzat și continua acțiunile sale. Pe faptul dat s-a iscat un conflict și Postolachi Valeriu i-a aplicat o lovitură lui *****. După conflict ultima i-a apelat soțului Copacinschi Vadim unde i-a comunicat cele întâmplate. Ulterior la fața locului a venit și Copacinschi Vădim și din motiv că Postolachi Valeriu a agresat-o fizic pe soția sa i-a aplicat o lovitură lui Postolachi Valeriu în regiunea feței. Conform raportului de constatare nr. 2002218P0350 din 22.11.2022 la examinarea lui Postolachi Valeriu se determină la categoria leziuni corporale neînsemnate*." /f.d. 25/

Prin procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI05640487 din 23.11.2022, s-a constatat că Copacinschi Vadim a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 78 alin. (1) Cod contravențional "*Vătămarea integrității corporale*" (*Maltratarea sau alte acțiuni violente care au cauzat vătămare neînsemnată a integrității corporale*) și 354 alin. (1) Cod Contravențional "*Huliganismul nu prea grav*" (*Huliganismul nu prea grav, adică acostarea jignitoare în locuri publice a persoanei fizice, alte acțiuni similare ce tulbură ordinea publică și liniștea persoanei fizice*), fiindu-i aplicată pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității – 21 UC, echivalent 1050 lei, victimă fiind recunoscut Postolachi Valeriu.

Din conținutul procesului verbal cu privire la contravenție, se constată că la 19.11.2022, Copacinschi Vadim în urma unui conflict, la agresat fizic pe Postolachi Valeriu.

Conform art.5 Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

În conformitate cu art. 45 al. (1) Cod contravențional, persoana al cărei drept sau interes legitim a fost lezat prin contravenție îl poate apăra prin acțiune civilă depusă conform legislației procedurale civile. Această persoană are în special dreptul la repararea prejudiciului patrimonial *și a celui nepatrimonial cauzate prin contravenție*. Prezentul

alineat se aplică în egală măsură și în cazul în care, în sensul art.30 alin.(11), se consideră că făptuitorul nu a fost supus răspunderii contravenționale.

În conformitate cu art.20 al.(1)-(2) Cod civil, dacă prin lege nu se prevede altfel, persoana răspunde numai pentru prejudiciul cauzat prin fapta sa săvârșită cu vinovăție sub forma intenției sau imprudenței. (2) Fapta este săvîrșită cu intenție dacă persoana care a săvîrșit-o își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, le-a dorit sau a admis, în mod conștient, survenirea acestor urmări.

În conformitate cu art.1998 al.(1)-(3) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăție se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege. O altă persoană decât autorul prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege.

În conformitate cu art. 2022 al.(1)-(2) Cod civil, se consideră că persoana a cauzat prejudiciul dacă el constituie consecința faptei acelei persoane ori consecința izvorului de pericol pentru care acea persoană răspunde conform legii. În cazul vătămării integrității corporale sau altei vătămări a sănătății ori al decesului, nu se va lua în cont predispoziția persoanei vătămate la un anumit tip de vătămare sau la o anumită mărime a vătămării.

În conformitate cu art. 2036 al.(1)-(2) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Prima instanță examinând prezenta cauză just a reținut că prin procesul verbal cu privire la contravenție nr. MAI05640487 din 23.11.2022, s-a constatat că Copacinschi Vadim a acționat față de Postolachi Valeriu, în mod ilicit, cu vinovăție, astfel, prin acțiunile sale violente cauzându-i ultimei vătămări corporale neînsemnate, respectiv fiind întemeiată și legală concluzia instanței precum că Copacinschi Vadim urmează să recupereze reclamantului prejudiciul moral cauzat prin acțiunile sale ilicite.

În conformitate cu art. 2037 al.(1)-(3) Cod civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

Aici just s-a menționat că unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității și raportul direct de cauzalitate între o faptă cu caracter ilicit și un prejudiciu cauzat altei persoane. De altfel, satisfacția echitabilă pentru prejudiciul moral suferit urmează să aibă efect compensatoriu, și nu trebuie să constituie venituri nejustificate pentru victimele daunelor.

Analizând argumentele reclamantului privind existența prejudiciului moral prima instanță just le-a considerat a fi întemeiate, însă cuantumul prejudiciului solicitat a fi recuperat de către reclamant întemeiat a fost considerat de către instanță ca fiind unul exagerat, reieșind din criteriul echității, care presupune că despăgubirea pentru prejudiciul moral trebuie să fie justă, rațională și echitabilă, adică trebuie stabilită în așa mod încât să asigure efectiv o compensare suficientă și nicidecum exagerată a prejudiciului cauzat, fiind menținut echilibru între daunele efectiv cauzate și suma acordată.

Ca urmare, în funcție de cele constatate și reieșind din specificul acțiunii, prima instanță a conchis că suma de 1 000 lei poate fi considerată drept o compensație echitabilă și suficientă pentru prejudiciul suferit, având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele morale, starea de stres și frustrare cauzate reclamantului.

Potrivit prevederilor art. 118 alin. (1) și (3) Cod de Procedură Civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sînt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Aici Colegiul civil consideră necesar de a reitera argumentele aduse de Postolachi Valeriu în susținerea pretențiilor sale de reparare a prejudiciului moral în cererea de chemare în judecată și anume că *a suferit foarte mult, or pârâtul l-a agresat în loc public, în fața altor consăteni, ceea ce i-a creat un impact emoțional destul de puternic, creându-i situații de frică și nesiguranță*. Totodată în cererea de apel s-a invocat că *însăși ***** a și inițiat conflictul fapt care l-a afectat grav fiind agresat cu scândură cu un cui și lovit în regiunea capului de urma acestei lovituri este nevoit și la momentul actual să urmeze tratament și reabilitări, iar riscul ca lovitura dată să fi fost letală era foarte mare ce îi menține stările de stres și frică*. (...) *În cadrul cercetărilor judecătorești nu s-a ținut cont de faptul că de fapt intimatul a fost inițiatorul conflictului și l-a atacat pe apelant de față cu fii săi și vecinii, fiind agresat pe teritoriul gospodăriei sale*.

Cercetând argumentele apelantului/reclamant invocate mai sus și raportându-le la suportul probatoriu administrat de către acesta, instanța de apel remarcă faptul că într-adevăr Copacinschi Vadim i-a aplicat lovituri lui Postolachi Valeriu aflându-se în drum, în loc public, și nu pe teritoriul gospodăriei apelantului, totodată acțiunile ilegale ale intimatului au survenit ca urmare a conflictului între apelant și soția intimatului, apelantul lovind-o pe ultima, astfel instanța dă o apreciere critică afirmației apelantului precum că intimatul ar fi fost inițiatorul conflictului.

Cât privește argumentul apelantului precum că acesta ar fi fost agresat în fața altor consăteni și a fiilor săi, instanța de apel analizând declarațiile martorilor și Raportul IP Drochia /f.d.18-21/ constată că prezenți în momentul altercației între părți erau *****, Grădinari Cristina, ***** și ***** cu care Postolachi Valeriu și se certa, respectiv nu erau niște observatori independenți, dar participanți ai conflictului. Prezența altor persoane în momentul săvârșirii faptei ilicite de către Copacinschi Vadim instanței nu i-a fost probată.

Nu va fi reținut nici argumentul apelantului precum că ***** *a și inițiat conflictul fapt care l-a afectat grav fiind agresat cu scândură cu un cui și lovit în regiunea capului de urma acestei lovituri este nevoit și la momentul actual să urmeze tratament și reabilitări, iar riscul ca lovitura dată să fi fost letală era foarte mare ce îi menține stările de stres și frică,* or, pârât în prezenta cauză este Copacinschi Vadim, ***** nu este parte în prezentul proces, totodată pârâtul l-a lovit pe Postolachi Valeriu cu pumnii și nu cu o scândură, nefiind probat nici riscul ca loviturile respectivă să fi fost letale, totodată nu s-au prezentat nici careva înscrisuri ce ar confirma tratamentele și reabilitările urmate de către Postolachi Valeriu.

Astfel Colegiul civil consideră că prima instanță corect a determinat mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate, or, suma de 1000 lei este una echitabilă și proporțională prejudiciului cauzat, totodată pentru parte reprezintă o satisfacție și faptul că persoana ce l-a agresat a fost atras la răspundere contravențională.

În sensul dezbaterii celorlalte argumente ale apelantului, Colegiul civil remarcă faptul că acestea prezintă în sine considerații teoretice privind răspunderea delictuală, prejudiciul moral și mărimea despăgubirii pentru prejudiciul moral, respectiv instanța de apel consideră relevant Avizul nr.11 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, în care se menționează că, obligația instanțelor de a-și motiva hotărârile nu trebuie înțeleasă ca necesitând un răspuns la fiecare argument invocat în sprijinul unui mijloc de apărare ridicat. Întinderea acestei obligații poate varia în funcție de natura hotărârii.

În contextul celor invocate mai sus Colegiul civil conchide de a respinge apelul depus de avocatul Grigore Postovanu, reprezentantul apelantului Postolachi Valeriu și de a menține hotărârea Judecătoriei Drochia sediul Rîșcani din 16 noiembrie 2023.

Conducându-se de prevederile art. 385 lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul Civil și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Bălți,-

d e c i d e :

Respinge apelul depus de avocatul Grigore Postovanu, reprezentantul apelantului Postolachi Valeriu împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia sediul Rîșcani din 16

noiembrie 2023.

Menține fără modificări hotărârea Judecătoriei Drochia sediul Rîșcani din 16 noiembrie 2023 pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Postolachi Valeriu împotriva lui Copacinschi Vadim cu privire la încasarea prejudiciului moral cauzat în urma contravenției.

Decizia este definitivă, fiind cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de două luni de la comunicare, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței, judecătorul Adriana Garbuz

Judecătorii Elena Grumeza Andrian Ciobanu